

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۹/۳/۹

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی

رشته: پرستاری سالمندی

دوره: کارشناسی ارشد ناپیوسته

دبیرخانه مربوطه: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در چهل و دومین جلسه مورخ ۸۹/۳/۹ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۹/۳/۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۳/۹ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سیدامیر محسن ضیائی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر مصطفی رضائیان

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر محمدعلی محقق

معاون آموزشی

رای صادره در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۳/۹ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مرضیه وحید دستجردی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول
مشخصات کلی برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته پرستاری سالمندی

۱- نام و تعریف رشته و مقطع مربوطه

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی

Geriatric Nursing(M.Sc.)

تعریف رشته: مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی در چارچوب سیاستهای جامع نگر و ارتقاء سطح سلامت قشر سالمند جامعه، پرستارانی با علم و مهارت در زمینه ارائه مراقبتهای بهداشتی، توانبخشی و اجتماعی به گروه سالمندان راتربیت می نماید به طوری که دانش آموختگان این مقطع قادر به تلفیق دانش پیشرفته پرستاری سالمندی با سایر رشته ها و تخصص های وابسته بوده و نظریه های پرستاری سالمندی را با هنر حل مسأله و تصمیم گیری مبتنی بر شواهد در این حوزه بکار گیرند. دانش آموختگان این رشته دارای تبحر و مهارت کافی در ارایه مراقبت ها از پیشگیری تا نوتوانی به فرد سالمند، خانواده و جامعه بوده و قادرند با بکارگیری اصول ارتباطات انسانی، نیازهای بیولوژیکی، روانشناختی، اجتماعی و فرهنگی مددجوی سالمند را در حیطه های خدمات پرستاری شناسایی کرده و به منظور ارتقاء کیفی خدمات بهداشتی و توانبخشی ویژه سالمندان اقدامات لازم را مبذول دارند.

۲- تاریخچه رشته:

برای صدها سال امر مراقبت از سالمندان برعهده خانواده های آنها قرارداشت. با این حال با افزایش جمعیت و طول عمر انسانها، نگرش جامعه نسبت به این مقوله تغییر کرد و مؤسسات رسمی بمنظور مراقبت از سالمندان تاسیس گردید. اولین مؤسسات از این نوع توسط مراجع مذهبی و با هدف رسیدگی به وضع سالمندان بی بضاعت و بی سرپرست تشکیل گردید.

پس از تصویب قانون رفاه و تامین اجتماعی در سال ۱۹۲۵ در ایالات متحده اولین مراکز مراقبت سالمندی به سبک امروزی در این کشور شکل گرفت به طوری که اغلب پرستاران بازنشسته منازل خود را تبدیل به آسایشگاه سالمندان نیازمند کمک می کردند. همچنین کلیه بیمارستان ها موظف به رسیدگی و مراقبت از سالمندانی که امکان نگهداری آنها در خانه هایشان وجود نداشت شدند. در طول دهه ۱۹۴۰ تعدادی از ایالتهای امریکا حداقل استانداردهای لازم برای مراقبتهای خانه های پرستاری را به وجود آوردند و اعطای گواهینامه و مجوز فعالیت به آنها از سوی دولت آغاز شد. در سال ۱۹۶۵ و به دنبال آغاز فعالیت سیستم بیمه فدرال صنعت رو به رشد خانه های پرستاری ویژه مراقبت از سالمندان گام بلندی به سوی رشد و تکامل بیشتر برداشت.

پرستاری سالمندی موجودیتی قائم بالذات نداشته بلکه بخشی از حرفه پرستاری؛ سیستم مراقبتهای بهداشتی؛ اجتماع و جامعه جهانی را تشکیل می دهد. بدین ترتیب تعریف پرستاری سالمندی و نقشها و وظایف آن از عوامل متعددی تاثیر پذیرفتند که از جمله این عوامل می توان به نیازهای خاص هر جامعه، شرایط اجتماعی و سنتها و فرهنگ قالب در هر یک از جوامع اشاره کرد.

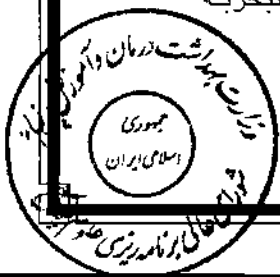
استانداردهای مراقبتی:

- ۱- بررسی: پرستار سالمندی اطلاعات در حوزه سلامتی مددجوی سالمند را جمع آوری می نماید.
  - ۲- تشخیص: پرستار سالمندی اطلاعات مربوط به بررسی راتجزیه و تحلیل کرده و تشخیص‌های پرستاری را مشخص می نماید.
  - ۳- تعیین پیامدها: پرستار سالمندی نتایج و برآیندهای مورد نظر فردی را برای برنامه ریزی مراقبتی از مددجوی سالمند تعیین می نماید.
  - ۴- برنامه ریزی: پرستار سالمندی طرح مراقبتی مشتمل بر اقدامات به منظور دست یابی به نتایج را برنامه ریزی و تدوین می کند.
  - ۵- اجرا: اجرای طرح مراقبتی تدوین شده از وظایف پرستار سالمندی است.
  - ۶- ارزشیابی: پرستار سالمندی پیشرفت مددجو در دست یابی به برآیندها را در جهت خودمراقبتی و خوداتکایی ارزشیابی می نماید.
- استانداردهای حرفه ای:

- ۱- کیفیت مراقبت: پرستار سالمندی به طور منظم کیفیت و اثر بخشی اقدامات پرستاری را ارزشیابی می نماید.
- ۲- ارزیابی اقدامات: پرستار سالمندی عملکرد و اقدامات خود را براساس استانداردهای حرفه‌ای، قوانین و اصول مطرح در حرفه ارزشیابی می نماید.
- ۳- آموزش: پرستار سالمندی علوم تخصصی پرستاری سالمندی را کسب کرده و آن را به روز می نماید.
- ۴- پرستار سالمندی در ارتقاء حرفه ای همکاران خود تلاش می نماید.
- ۵- اخلاق: تصمیمات و اقدامات مددجو محور، باید براساس اصول اخلاقی اتخاذ شوند.
- ۶- همکاری: جهت توسعه‌ی مراقبت‌های تخصصی در حوزه سالمندی، پرستار با مددجوی سالمند، خانواده و سایر اعضای تیم همکاری می نماید.
- ۷- تحقیق: پرستار سالمندی باید از یافته‌های پژوهشی در مراقبت‌های بالینی استفاده نماید.
- ۸- کاربردی و کارآمدی خدمات: در تدوین و ارائه‌ی طرح مراقبتی باید ایمنی، اثر بخشی، مقرون به صرفه و کاربردی بودن آن مدنظر باشد.

۳-رسالت رشته (Mission):

افزایش امید به زندگی و متعاقب آن شیوع بیشتر بیماریهای حاد و مزمن مطرح در سنین بالای عمر در جوامع منجر به تشدید نیاز روز افزون به تربیت افرادی شده است که قابلیت ارائه خدمات پرستاری سالمندی را دارا باشند. افزایش مراکز نگهداری و توانبخشی سالمندان نیازمند خدمات مراقبتی علمی، از دیگر ضرورت‌های تربیت افراد آموزش دیده در زمینه پرستاری سالمندی محسوب می گردد. در حال حاضر در کلیه مراکز مربوط به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت رفاه و سازمان بهزیستی حتی یک نفر پرستار متبحر سالمندی وجود ندارد، لذا خلأ ناشی از عدم نیروهای متبحربه

منظور برنامه ریزی و ارائه راهکارهای ضروری در راستای خدمات پرستاری سالمندی کاملاً محسوس می‌باشد.

رسالت عمده رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی عبارت از کاهش مرگ و میر و عوارض ناشی از افزایش سن بوسیله گسترش ساختارهای مراقبتی تخصصی و ارتقاء روند مراقبت های پرستاری و تربیت دانش آموختگانی کارآمد با توانائی ها و فراتوانائی های لازم می باشد. پیشرفت های بدست آمده در حوزه طب سالمندی و پرستاری سالمندی امکان بقاء طولانی تر همراه با سلامتی ، استقلال و خود اتکائی را برای سالمندان فراهم نموده است. در عین حال افزایش جمعیت سالمندان نیازمند به مراقبت های خاص ایجاد و توسعه مدل ها و ساختارهای مراقبتی و حمایتی بهداشتی - اجتماعی تخصصی را برای این نوع مددجویان در سطح جهان و کشور ضروری ساخته است. آموزش های پرستاران در سطح کارشناسی در این حوزه پاسخگوی چنین نیازهایی نبوده و بسیاری از پرستاران در طی سالها کار در این حوزه تنها به صورت عملی تجربه کسب می نمایند.

نیاز به ارائه خدمات بهداشتی مبتنی بر جامعه به ویژه مراقبت پرستاری در منزل از سالمندان مبتلا به اختلالات حاد و مزمن جسمی، روانی و اجتماعی از دیگر نکات قابل توجه در رسالت تربیت پرستاران سالمندی می باشد.

۴- ارزشها و باورها (values) :

پرستاری سالمندی بر ارزشهای ذیل مبتنی می باشد:

- رعایت اصول اخلاقی و معنوی در ارتباط با مددجوی سالمند و خانواده
- تامین و حفظ حقوق مددجوی سالمند و خانواده
- حفظ کرامت مددجوی سالمند و خانواده
- رعایت عدالت اجتماعی در ارائه خدمات به مددجویان سالمند
- حمایت مددجوی سالمند در فائق آمدن به ناتوانی و ارتقاء سطح کارآمدی و توانمندی خویش
- توسعه مهارتهای خودمراقبتی در مددجوی سالمند
- حمایت و تقویت خوداتکائی، استقلال و تحرک و فعالیت مددجوی سالمند
- همکاری با سایر اعضای تیم سالمندی و خانواده
- مشارکت مددجوی سالمند و خانواده در تصمیم گیریهای مرتبط با خدمات مراقبتی سالمندی
- تاکید بر خدمات مراقبتی خانواده محور ، مبتنی بر جامعه و سلامت محور در پرستاری سالمندان
- تلاش برای بهبود مداوم کیفیت اقدامات و خدمات پرستاری سالمندان

۵- چشم انداز رشته (Vision):

تربیت پرستاران متبحر در حوزه مسائل سالمندی ، سالمند شناسی و طب سالمندی موجب:

- گسترش مراکز سالمندی، حمایتی و مراقبتی از مددجویان با ناتوانی های خاص
- ارتقاء دانش و مهارت های بالینی پرستاران در حوزه مسائل سالمندی متناسب با استانداردهای

قابل قبول جهانی و منطقه ای

- توسعه مراقبت های پرستاری سالمندی در جامعه
- به روز کردن دانش و مهارت پرستاران متبحر در زمینه سالمندی با آموزش مداوم
- ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی - درمانی به مددجویان سالمند و خانواده آنها
- توسعه آگاهیها و توانمندیهای مددجوی سالمند و خانواده برای مشارکت در جامعه
- برقراری ارتباط با سایر کشورهای منطقه در راستای رفع نیازهای تخصصی

۶- اهداف کلی رشته (Aims):

هدف کلی رشته کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری ارائه مراقبت و خدمات پرستاری به جمعیت سالمندان جامعه کشور می باشد. این هدف از طریق تربیت دانش آموختگانی محقق می گردد که دارای نگرش، دانش و توانمندی های لازم در این حوزه (مراقبت از سالمندان) و توانائی ها و فراقوانائی های لازم (بروز رفتارهای حرفه ای، مهارت های ارتباطی، مهارت در بکارگیری فن آوری اطلاعات، خودآموزی مستمر، پژوهش و بکارگیری یافته های معتبر پژوهشی در امر ارائه خدمات، مدیریت و ارتقاء کیفیت مراقبتها، توانائی حل مسئله، مستندسازی اقدامات و سرویسهای تخصصی ارائه شده و...) باشند.

بر مبنای رویکرد فلسفی و رسالت، اهداف کلی رشته پرستاری سالمندی عبارتست از:

- دستیابی به حداکثر توانمندیهای نهفته ی عملکردی و شایستگی فردی مددجویان سالمند و خانواده آنها؛
- دستیابی، حفظ و ارتقاء کیفیت زندگی مددجویان سالمند تا حد امکان؛
- حصول اطمینان نسبت به اینکه نیازهای ویژه مددجوی سالمند و خانواده تامین شده است؛
- ارتقای سازگاری مددجوی سالمند و خانواده با تغییرات زندگی (ناشی از فرایند سالمندی و ناتوانی های احتمالی)؛
- حفظ عملکرد اجتماعی و حضور و مشارکت مددجوی سالمند در جامعه.

۷- نقشهای دانش آموختگان (Roles Definition):

دانش آموختگان این رشته دارای نقشهای مراقبتی، آموزشی، پژوهشی خواهند بود.

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task Analysis)

وظایف خاص دانش آموختگان در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی ذیلاً شرح

داده می شود.

الف: مراقبتی

- ۱- تعهد و مسئولیت پذیری در ایفای نقش های عملکردی
- ۲- رعایت و اجرای اصول اخلاقی و حفظ حقوق مددجوی سالمند و خانواده
- ۳- مشارکت و همکاری با اعضاء تیم سلامت در ارائه خدمات و مراقبتهای پرستاری به مددجویان سالمند
- ۴- بررسی و تشخیص نیازهای مددجوی سالمند و خانواده ، اولویت بندی آنها و ارائه تدابیر پرستاری
- ۵- برقراری ارتباط مناسب با مددجوی سالمند، خانواده و اعضاء تیم سلامت
- ۶- ارجاع مددجوی سالمند و خانواده به نظام سلامت در صورت لزوم
- ۷- همکاری با سایر اعضاء تیم سلامت سالمندان در ارائه خدمات جامعه نگر

ب - آموزشی:

- ۱- آموزش و مشاوره با مددجوی سالمند ، خانواده و جامعه در سه سطح پیشگیری
- ۲- استفاده از اطلاعات و دانش جدید و به کارگیری آنها در جهت بهبود ارائه خدمات پرستاری سالمندی در حیطه های بهداشتی و تخصصی
- ۳- کمک در تهیه محتوا و انتخاب نرم افزارهای کمک آموزشی به روز و معتبر در حوزه تخصصی سالمندی
- ۴- مشارکت و همکاری با واحدهای آموزش دانشگاهی در تدوین محتوای آموزشی و برگزاری همایش ها ، کارگاهها و دوره های کوتاه مدت آموزشی با موضوعات سالمندی

ج - پژوهشی

- ۱- همکاری و مشارکت در انجام و توسعه پژوهش در نظام ارائه خدمات بهداشتی (Health System Resaerch) و خدمات بهداشتی (Health Service Research) در حوزه سالمندی
- ۲- بررسی زمینه ها و نیازهای طرح های پژوهشی و تدوین طرح های متناسب در حوزه مسائل سالمندی
- ۳- استفاده از ابزارها و فن آوریهای جدید در انجام پژوهش در حوزه های مختلف بهداشت و سلامت سالمندان
- ۴- انتشار نتایج تحقیقات در حوزه سالمندی به صورت مقاله و کنفرانس در مجامع تخصصی داخلی و خارجی
- ۵- به کار بستن نتایج تحقیقات مبتنی بر شواهد به منظور اعتلاء خدمات پرستاری در حوزه سالمندی
- ۶- مشارکت در ایجاد و توسعه پایگاههای تحقیقات جمعیتی (Population Lab) به منظور ارائه خدمت سلامتی - اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان
- ۷- مشارکت در ایجاد و توسعه مراکز تحقیق و توسعه (R&D) در حیطه های بهداشتی- درمانی و توانبخشی در حوزه سالمندی

۹- استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی:

با بکارگیری راهبرد های زیر، نیل به اهداف آموزش رشته پرستاری سالمندی در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته میسر خواهد گردید.

۸- اتخاذ رویکرد دانشجو محوری

۹- بکارگیری روش حل مساله در خصوص مشکلات مددجویان سالمند با مسائل و موضوعات خاص

۱۰- ترویج تفکر انتقادی با بحث و نقد موضوعات چالش انگیز در پرستاری سالمندی

۱۱- انتقال دانش و ارزش های مرتبط با رشته به دانشجویان با استفاده از رویکردهای نوین آموزشی مانند آموزش مبتنی بر شواهد

۱۲- تقویت روحیه نوآوری و خلاقیت در ارائه خدمات پرستاری سالمندی موثر

۱۳- بکارگیری شیوه آموزش تلفیقی (Integration) نظری و عملی

۱۴- اشاعه رویکرد پرستاری سالمندی جامعه نگر (Community Based Gerontology Nursing)

۱۵- بکارگیری شیوه های پرستاری جامع (Comprehensive Gerontological Nursing)

۱۶- توجه به نیازها و مشکلات خاص سالمندان کشور و لحاظ نمودن این موارد در دوره آموزشی دانشجویان

۱۰- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

داوطلبان برای ورود به دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی علاوه بر صلاحیتهای عمومی باید شرایط ذیل را داشته باشند .

۱- دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته پرستاری مورد تایید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

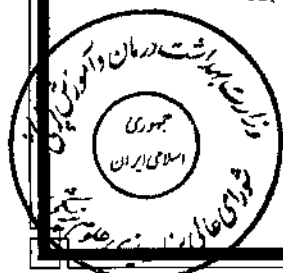
۲- پذیرش در آزمون ورودی از طریق شرکت در آزمون سراسری کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری

۳- داشتن سلامت کامل جسم و روان

مواد امتحانی و ضرایب آن عبارتند از:

ردیف	مواد امتحانی	ضریب
۱	پرستاری داخلی- جراحی	۳
۲	پرستاری بهداشت روان	۲
۳	پرستاری بهداشت جامعه	۳
۴	زبان عمومی	۲

× جهت کسب اطلاعات درمورد آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش ، مواد امتحانی و ضرایب مربوطه در آزمون ورودی هر سال تحصیلی ، به دفترچه آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور :
رشته مشابه در ایران وجود ندارد.

۱۲- سابقه این رشته در خارج از کشور :
رشته های مشابه در آمریکا، کانادا، استرالیا، انگلستان، فرانسه و برخی دیگر از کشورهای اروپائی و ژاپن وجود دارد.

۱۳- شرایط موردنیاز برای راه اندازی رشته :
طبق شرایط و ضوابط دفتر گسترش و ارزیابی آموزش پزشکی می باشد.

۱۴- موارد دیگر: ندارد

فصل دوم
مشخصات دوره برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته پرستاری سالمندی

مشخصات دوره

۱- نام دوره : کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری سالمندی:

Geriatric Nursing(M.Sc.)

۱- طول دوره و ساختار آن: مطابق آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشد.

۲- تعداد کل واحدهای درسی: تعداد کل واحدهای درسی این دوره ۳۲ واحد به شرح ذیل می‌باشد:

تعداد واحد	مجموعه دروس
۷	دروس پایه و اصلی
۲۱	دروس اختصاصی
۴	پایان نامه
۳۲	جمع

علاوه بر واحدهای درسی دوره دانشجوی موظف به گذراندن ۴ واحد دروس کمبود یا جبرانی جدول الف می‌باشد.

جدول الف : دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته

پرستاری سالمندی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعات		جمع
			نظری	عملی	
۰۱	رایانه و سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی	۱	۹	۱۷	۲۶
۰۲	آمار و روش تحقیق پیشرفته	۳	۳۴	۳۴	۶۸
	جمع	۴			

❖ گذراندن دروس کمبود یا جبرانی جدول فوق برای کلیه دانشجویان این دوره الزامی است .

جدول ب - دروس پایه و اصلی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری
سالمندی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			جمع	پیشنیاز یا همزمان
			نظری	عملی	کارآموزی		
۰۳	اخلاق پرستاری و روابط حرفه ای	۲	۲۶	۱۷	-	۴۳	-
۰۴	نظریه ها، الگوهای پرستاری و کاربرد آنها	۲	۲۶	-	۲۶	۵۲	-
۰۵	مدیریت پرستاری بالینی	۱/۵	۱۷	-	۲۶	۴۳	-
۰۶	روش تدریس و برنامه ریزی آموزشی	۱/۵	۱۷	۱۷	-	۳۴	-
جمع		۷					

× کارآموزی در مراکز سالمندی (مراکز توانبخشی جامع سالمندی ، مراکز روزانه ، در سطح جامعه و منازل) اجرا می گردد.

جدول ج : دروس اختصاصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری
سالمندی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			جمع	پیشنیاز یا همزمان
			نظری	عملی	کارآموزی		
۰۷	- اپیدمیولوژی در سالمندی	۲	۱۷	-	۵۱	۶۸	---
۰۸	- بررسی وضعیت سلامت سالمند	۲	۱۷	-	۵۱	۶۸	---
۰۹	- داروشناسی سالمندی و فرآورده های مکمل	۲	۱۷	۲۴	-	۵۱	---
۱۰	- سالمندی سالم و فعال	۲	۱۷	-	۵۱	۶۸	۰۸-۰۷
۱۱	پرستاری سالمندی (۱) - بیماری ها و اختلالات جسمی و عملکردی	۴	۳۴	-	۱۰۲	۱۳۶	۰۹-۰۸-۰۷
۱۲	پرستاری سالمندی (۲) - وضعیت روانشناختی، بیماری ها و اختلالات روانی	۳	۲۶	-	۷۷	۱۰۳	۰۹-۰۸-۰۷
۱۳	پرستاری سالمندی (۳) - مسائل و مشکلات اجتماعی	۳	۲۶	-	۷۷	۱۰۳	۰۹-۰۸-۰۷
۱۴	- ساختارها و سیستمهای مراقبتی ویژه سالمندان	۳	۲۶	-	۷۷	۱۰۳	۰۵-۰۴-۰۳
۱۵	پایان نامه	۴	-	-	-	-	-
جمع		۲۵					

* کارآموزی هر درس اختصاصی همزمان با درس نظری مربوطه، در مراکز بهداشتی-درمانی، توانبخشی سالمندی اعم از مراکز مراقبتی، نگهداری، مراکز روزانه، حمایتی و منازل و در سطح جامعه اجرا می شود.

فصل سوم
مشخصات دروس برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته پرستاری سالمندی

کد درس: ۰۱

نام درس: رایانه و سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری ۰/۵ واحد- عملی ۰/۵ واحد

هدف کلی درس:

کسب دانش و مهارت در زمینه استفاده از رایانه و نرم افزارهای کاربردی آن و استفاده از آن

شرح درس:

در این درس ضمن مرور اصول و مبانی رایانه، نرم افزارهای کاربردی مورد نیاز برای استفاده از بانک های اطلاعاتی On line و Off line آموزش داده می شود. همچنین کاربرد رایانه در تجزیه و تحلیل داده ها و ثبت اطلاعات پایه پزشکی مرور می گردد.

رئوس مطالب:

الف: نظری نیم واحد (۹ ساعت)

قسمت اول: رایانه

- مروری بر اصول و مبانی رایانه
- مروری بر سیستم عامل ویندوز

الف- آشنایی با اینترنت:

- تاریخچه اینترنت و تعریف آن
- آشنایی با کاربرد خدمات اینترنتی:

- پست الکترونیک
- گروههای خبری (News group)
- شبکه جهانی «وب»
- انواع موتورهای جستجو (Search engines)
- انواع «Browser»
- نحوه جستجوی اطلاعات در اینترنت
- بانکهای اطلاعاتی در اینترنت
- انواع چت در اینترنت و آشنایی با Telecare و Telemedicine

ب- آشنایی با نرم افزارهای Office:

(۱) نرم افزار Excel:

- آشنایی با Data Sheet در محیط Excel.
- انواع نمودارهای در محیط Excel.

- ذخیره کردن و خواندن فایل
  - شناخت فرمت فایلها Excel.
  - Excel import, Excelport کردن فایلها در Excel.
  - آشنایی با توابع اصلی (میانگین mem, sum, ...) در Excel.
- ۲) آشنایی با Power Point :

- مقدمه ای بر اصول کار با Power Point
  - انواع Layout ها در Power point
  - نحوه ویرایش متن، کادر، حاشیه (Colour, Size, font)
  - استفاده از Design Template مختلف در محیط Power point
  - آشنایی با انیمیشن در محیط Power Point
  - Insert کردن فایلها با فرمتهای مختلف در محیط Power Point
  - Package کردن فایلها و انتقال آنها
- ۳) نرم افزار Access :

- نحوه ایجاد جداول و بانک اطلاعاتی
- آشنایی با مفهوم فیلد و رکورد
- مدیریت بانکهای اطلاعاتی
- نحوه ایجاد منو در AC
- گزارش گیری
- پرس و جوها در AC

ج) آشنایی با H.I.S

ب: عملی نیم واحد (۱۷ ساعت)

- بررسی متون تخصصی در حداقل یک موتور جستجوگر تخصصی (Pub Med, Science)
(direct,...
- بررسی متون تخصصی در حداقل یک موتور جستجوگر غیرتخصصی (Google, msn, ...)

منابع اصلی درس:

- 1- Nicoll LH. Computers in Nursing; Nurses Guide to the Internet. Lippincott Williams & Wilkins, (Last edition).
- 2- Cullen R. Health Information on the Internet: A Study of providers, Quality and Users. Praeger Paperback, (Last edition).

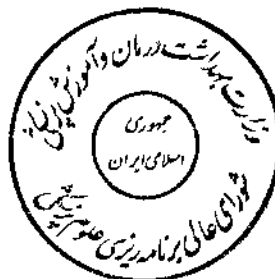
شیوه ارزیابی دانشجو:

ارزیابی نظری:

- شرکت فعال دانشجو در کلاس
- تهیه یک Data Sheet
- ارائه کنفرانس در مورد یک نرم افزار در مورد موضوع انتخابی

ارزیابی عملی:

ارائه کنفرانس با استفاده از نرم افزار Power point و جستجوی اینترنت

نام درس: آمار و روش تحقیق پیشرفته

کد درس: ۰۲

پیش نیاز: آمار

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری ۲ واحد - عملی ۱ واحد

هدف کلی درس:

تسلط فراگیران بر مفاهیم آمار توصیفی-تحلیلی، روش های تحقیق علمی، بگونه ای که قادر به طراحی و اجرای یک طرح پژوهشی و کاربرد نتایج تحقیقات گذشته در عمل باشند.

شرح درس:

در این درس اصول و مبانی روش تحقیق، چگونگی طراحی یک طرح پژوهشی و قواعد نقد و بررسی پژوهشهای دیگر مرور شده و دانشجویان با نحوه مواجهه علمی با مسایل پیرامون خود، می توانند نگرش حل مساله را کسب نموده و در کشف راههای علمی قادر و توانا می گردند.

رئوس مطالب:

الف: نظری ۲ واحد (۳۴ ساعت)

قسمت اول- آمار:

- مروری بر مقیاسهای اندازه گیری (اسمی-رتبه ای-فاصله ای-نسبتی)
- مروری بر شاخصهای تمایل مرکزی آمار توصیفی (میانگین، مد، میانه)
- مروری بر شاخصهای پراکندگی آمار توصیفی (انحراف معیار، خطای معیار، واریانس)
- مروری بر آزمون فرض
- آشنایی با خطای نوع اول و دوم و نحوه محاسبه P-Value و فاصله اطمینان
- آشنایی با آزمونها برای مقایسه دو یا چند گروه با در دست داشتن داده های کمی و کیفی (مجذور کای، مکتمار، ویلکاکسون، کروسکال-والیس، تی زوج،.....)
- نحوه تعیین حجم نمونه به کمک نرم افزار
- محاسبه حساسیت و ویژگی

- آشنایی با نرم افزار SPSS :

- تعریف و کار با پرونده ها
- وارد کردن و ویرایش داده ها
- صادر کردن و وارد کردن فایلها در SPSS
- جستجوی مقادیر، متغیرها و سطرها
- ایجاد متغیر در SPSS

- کاربا نمودارها و گزارشهای SPSS

- انجام آزمونهای مورد نیاز، تجزیه و تحلیل آماری از جمله Reg. Correlation, χ^2 , T-test

قسمت دوم- روش تحقیق :

- مروری بر اصول روش تحقیق
- آشنایی با پژوهش (تاریخچه ، تعاریف ..... انواع مطالعات کمی، انتخاب موضوع)
- چهارچوب نظری- پنداشتی و مروری بر مطالعات و روش استفاده از منابع
- اهداف، سئوالات، فرضیه ها، پیش فرضها، محدودیت های پژوهش،
- روشها و مواد شامل(جامعه، نمونه و روشهای نمونه گیری، محیط پژوهش، متغیرها و مقیاس
- سنجش آنها، روشهای گردآوری داده ها، اعتبار و اعتماد ابزار، نمایش یافته ها، منابع داده ها،
- روشهای آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات، اصول اخلاقی در پژوهش)
- نتیجه گیری و بحث پیشنهادات برای کاربرد یافته ها و پژوهشهای آتی
- مروری بر انواع مطالعات کیفی
- نحوه تنظیم یک طرح پژوهشی
- روشهای کاربردی نتایج تحقیقات در بهبود خدمات پرستاری (Research Utilization)

ب: سر فصل دروس عملی ۱ واحد (۳۴ ساعت)

- انجام محاسبات آماری بر روی داده های فرضی یا داده های یک پژوهش
- کار بر روی طرح پژوهشی

منابع اصلی درس:

1- Wood, GT, Haber. J, Nursing Research: Method, Critical Appraisal Utilization, Mosby. (Last edition)

2- Deniz, F. Polit, B. Nursing Research. (Last edition)

۳- روش های آماری و شاخص های بهداشتی، تالیف دکتر کاظم محمد؛ دکتر حسین ملک افصلی، آخرین

چاپ

۴- اصول آمار زیستی ، مولف

۵- کتب و مجلات دیگر در زمینه تحقیق در پرستاری

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

نظری:

- حضور موثر در کلاس
- امتحانات میان ترم و پایان ترم
- مشارکت فراگیران در اداره کلاس (ارائه سمینار)
- نقد و بررسی ۲ پژوهش

عملی:

ارائه کتبی یک طرح پژوهشی

نام درس: اخلاق پرستاری و روابط حرفه‌ای

کد درس: ۰۳

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری ۱/۵ واحد - عملی ۰/۵ واحد

شرح درس: این درس مبانی نظری و مهارت‌های لازم برای اقدامات اخلاقی در مراقبت‌های پرستاری و برقراری ارتباط حرفه‌ای را بر اساس ارزشهای انسانی فراهم می‌کند. در این درس فراگیران با نحوه حمایت از حقوق مددجویان و خانواده آنها آشنا شده و راههای توسعه اعمال اخلاقی در پرستاری را فرا می‌گیرند. در این درس علاوه بر بررسی ماهیت موضوعات اخلاق پرستاری، نظریه‌های اخلاقی مورد بررسی قرار گرفته و جنبه‌های اخلاقی اعمال و ارتباطات حرفه‌ای پرستاری تجزیه و تحلیل می‌شود. در این درس فراگیران به موضوعات اخلاقی در زمینه کار پرستاری حساس شده و تصمیم‌گیری اخلاقی را تجربه و تمرین می‌کنند تا از این راه صلاحیتهای اخلاق حرفه‌ای در آنها تقویت شود.

اهداف:

فراگیران در پایان این درس قادر خواهند بود:

- ۱- جنبه‌های تاریخی و مبانی نظری اخلاق پرستاری را بیان کنند
- ۲- اصول اخلاق زیستی و کاربردهای آن در پرستاری را شرح دهد
- ۳- دیدگاههای اخلاقی در کار پرستاری را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند
- ۴- راههای تصمیم‌گیری اخلاقی با در نظر گرفتن روابط انسانی در رشته‌های مختلف علوم پزشکی، منطبق با اخلاق پرستاری را توضیح دهد
- ۵- در مباحث مربوط به تصمیم‌گیریهای اخلاقی در مراقبت از مددجویان مشارکت کند
- ۶- راهکارهای توسعه عملکرد اخلاقی در پرستاری را شرح دهد
- ۷- نسبت به موضوعات اخلاقی حساسیت نشان دهند
- ۸- نسبت به حمایت از حقوق مددجویان متعهد باشد
- ۹- رشد اخلاق حرفه‌ای خود و محیط کاری خود را مورد نقد قرار دهد
- ۱۰- ارزشهای اخلاقی و کرامت انسانی در محیط‌های کاری خود را مورد نقد قرار دهد

رئوس مطالب:

الف: نظری ۱/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- ۱- تعریف اخلاق پرستاری و اهمیت آن
- ۲- تاریخ اخلاق پرستاری و روابط انسانی
- ۳- کرامت انسانی و ارزشهای اخلاقی
- ۴- فلسفه اخلاق
- ۵- اصول اخلاق زیستی (اتونومی، سود رسانی، عدم ضرر و زیان، عدالت)
- ۶- حساسیت اخلاقی

- ۷- مدل‌های ارتباطی پزشک-پرستار-بیمار
  - ۸- اصول تصمیم‌گیری اخلاقی
  - ۹- مفاهیم اخلاقی در قوانین پرستاری
  - ۱۰- شناخت حقوق اساسی بشر و احترام به حقوق مددجویان
  - ۱۱- مسئولیت‌های حرفه‌ای پرستاران
  - ۱۲- موضوعات اخلاقی در مراقبت از گروه‌های آسیب‌پذیر
  - ۱۳- کدهای اخلاقی و راهنماهای حرفه‌ای
  - ۱۴- اخلاق حرفه‌ای در نظام سلامت
  - ۱۵- معضلات اخلاقی و قانونی در پرستاری (سوء رفتار حرفه‌ای، غفلت، ...)
  - ۱۶- بکارگیری اصول اخلاقی و رعایت ارزشهای انسانی و حرفه‌ای در جریان ارائه مراقبت‌های تخصصی به مددجویان خاص و خانواده‌های آنها
- ب: عملی نیم واحد (۱۷ ساعت)
- ارائه کنفرانس در حوزه‌های حرفه‌ای پرستاری (خدمات آموزشی، پژوهشی، بالینی)

منابع اصلی درس:

- 1- B, Rich K. L Nursing Ethics Across the curriculum and into practice, Boston: Jones and Bartlett Publishers (Last edition)
- 2-Davis A. J, Tschudin V., Rave L. D. Essentials of teaching and learning in nursing ethics, Perspective and methods. Edinburgh: Churchill Livingstone; (Last edition)
- 3-Thompson I. E, Melia K. M, Boyd Kenneth M, Horsburgh D. (Last edition) Nursing ethics, Edinburgh: Churchill Livingstone.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری: امتحانات کتبی دوره‌ای و پایانی

عملی: استفاده از پرسشنامه‌های حساسیت اخلاقی و صلاحیت اخلاقی که بر اساس سناریوهای مربوطه تنظیم شده‌اند.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری ۱/۵ واحد - کارآموزی ۰/۵ واحد

هدف کلی درس:

در پایان درس دانشجویان بتوانند انواع نظریه ها و الگوهای مهم در رشته پرستاری را توضیح داده و ضمن آشنایی با ضرورت بکارگیری آنها در عرصه های مختلف رشته پرستاری اصول، شرایط و نحوه بکارگیری مدل را شرح دهند.

شرح درس:

رشد حرفه پرستاری زاینده رویکرد علمی و تولید دانش و تئوریا بر مبنای دانش تجربی است. نظریه ها و الگوها در واقع همان دانش اختصاصی و ویژه پرستاری هستند که نحوه بکارگیری دانش و مهارتهای مراقبتی و درمانی را هدایت و تسهیل می کند.

رئوس مطالب:

الف: نظری ۱/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- مفهوم نظریه و الگوی پرستاری
  - مشخصات اصلی یک نظریه و ارتباط الگو و نظریه
  - مروری بر تاریخچه نظریه و مدلها در پرستاری مبتنی بر نظریه های پرستاری
  - کاربرد فرآیند پرستاری در ارائه خدمات پرستاری
  - نظریه پردازان و ارائه دهندگان مدلهای معروف پرستاری شامل: (فلورانس نایتینگل - روی - اورم - جانسون - واتسون - فریدمن - کینگز - راجرز - پیلو - عبد ا...)
  - اصول، شرایط و نحوه بکارگیری نظریه ها و مدلهای پرستاری
- ب: کارآموزی ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- طراحی برنامه مراقبت بالینی مددجویان در چارچوب الگوهای تدریس شده

منابع اصلی درس:

Alligood, M.R. and Tomy, A.M. (Last edition), Nursing Theory Utilization & Application, Mosby, Elsevier
Johnson, B.M. and Webber, P.B. (Last edition), An Introduction to Theory and Reasoning in Nursing, Lippincott Williams & Wilkins (Last edition)

کتاب و مجلات معتبر در ارتباط با نظریه ها و الگوهای پرستاری مطابق با دانش روز منتشره از

دانشگاهها و مراکز علمی معتبر دنیا

شیوه ارزیابی دانشجو:

نظری:

- حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی
- ارائه خلاصه مقالات و کنفرانس
- انتخاب یک مدل و بررسی شرایط و نحوه بکارگیری آن در یکی از عرصه های حرفه ای و گزارش آن به صورت شفاهی و کتبی (پروژه عملی)
- آزمون کتبی دوره ای و پایانی

عملی:

ارائه حداقل ۲ مورد طرح مراقبتی در قالب الگوهای پرستاری

نام درس: مدیریت پرستاری بالینی

کد درس: ۰۵

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: نظری ۱ واحد - کارآموزی ۰/۵ واحد

هدف کلی درس:

تسلط بر دانش و کسب مهارت رهبری و مدیریت پرستاری به منظور اداره موثر و همه جانبه سازمانها در عرصه های مختلف خدمات بهداشتی، درمانی و توانبخشی

شرح درس:

در این درس ضمن مرور تاریخچه، نظریه ها، اصول و وظایف مدیریت و با تاکید بر مفاهیم: فرآیند ارتقاء کیفیت، استانداردهای پرستاری، مدیریت راهبردی و .... پرستاران را در جهت اداره همه جانبه سازمانهای پرستاری به منظور ارتقاء توانمندی های مدیریت آماده می نماید.

رئوس مطالب:

الف: نظری یک واحد (۱۷ ساعت)

- مبانی مدیریت خدمات پرستاری
- مروری بر اصول مدیریت (طرح و برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری، نظارت و کنترل و ...)
- روانشناسی در مدیریت و سازمان (تغییر، ارتباط، انگیزش، تفکر خلاق و ...)
- بودجه نویسی و اقتصاد در مدیریت پرستاری
- کاربرد علم آمار و انفورماتیک در مدیریت پرستاری
- آشنایی با سازمان های ملی و بین المللی پرستاری
- قانون و اخلاق در مدیریت پرستاری
- تامین نیروی انسانی (تقسیم کار، شرح وظایف و ...)
- جذب و نگهداری، ارتقاء، بهسازی و توسعه نیروی انسانی
- آموزش ضمن خدمت و بازآموزی ها
- استانداردها و حسابرسی در پرستاری
- تصمیم گیری و مشکل گشایی
- قدرت و تفویض اختیار
- ارزشیابی عملکرد کارکنان
- مدیریت استراتژیک، مشارکتی، مدیریت زمان، مدیریت کیفیت جامع (T.Q.M)
- مدیریت در بحران و بلایای طبیعی
- مدیریت و طراحی سیستم اطلاعاتی (M.I.S)

ب: کارآموزی ۰/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- نظارت بر حسن اجرای برنامه های مراقبت از بیمار
- نظارت بر حسن اجرای برنامه های آموزش به بیمار و خانواده آنان (برنامه ریزی ترخیص بیمار و پیگیری آن در منزل)
- بررسی نیازهای آموزشی کارکنان و برنامه ریزی آموزش مداوم مبتنی بر نیازهای مذکور
- آشنایی با سطوح مدیریتی مراکز خدمات بهداشتی درمانی با همکاری و مشارکت مدیران مسئول در برنامه ریزیهای مدیریتی و نحوه ارزشیابی و مدیریت

منابع اصلی درس:

- 1- Gillies D. A. *Nursing Management, A system Approach*, WB Saunders Co; (Last edition)
- 2- Tomey, A.M. "*Nursing Management and Leadership*". Mosby Co.
- 3- Kelly, P. "Nursing Leadership & Management". Thomson Delmar Learning. (Last edition)
- 4- Swansburg C. R. ; Swansburg J. R." *Introductory Management and Leadership for Nurses* Jones and Bartlett Publishers. (Last edition)

۵- کتب و مجلات معتبر دیگر در زمینه مدیریت پرستاری

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزیابی نظری:

- شرکت در کلاس و ارائه پروژه درسی
- امتحانات دوره ای و پایانی برای مباحث نظری و کارورزی
- سمینار مسایل مدیریت پرستاری

ارزیابی کارآموزی:

ارائه پروژه کارآموزی مدیریت

نام درس: روش تدریس و برنامه ریزی آموزشی

کد درس: ۰۶

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ واحد

نوع واحد: نظری ۱ واحد - عملی ۰/۵ واحد

هدف کلی درس:

تسلط بر دانش و کسب مهارت‌های تدریس و برنامه ریزی آموزشی به منظور طراحی برنامه آموزشی، تدریس ارزشیابی نحوه اجرای آموزش جهت اعتلای آگاهی های مددجو ، خانواده ، دانشجویان و کارکنان در سطوح مختلف.

شرح درس:

در این درس روشهای آموزش و اصول یاددهی و یادگیری، عوامل موثر بر هر کدام مطرح و مورد بحث قرار می گیرد. هر دانشجو دو برنامه آموزشی را برای یک گروه دانشجو یا فراگیر (یکی در داخل و یکی در خارج از کلاس) طبق الگوی تعیین شده تهیه و علاوه بر ارائه کتبی بصورت عملی اجرا و ارزشیابی می کند.

رئوس مطالب:

الف: نظری یک واحد (۱۷ ساعت)

- یادگیری (تعاریف، تئوریه‌ها، اصول کلی) اصول ، فرآیند و عوامل موثر در یادگیری و یاد دهی (آموزش)
- معرفی الگوهای تدریس
- برنامه ریزی آموزشی، اهداف، راهبردها و مواد آموزشی
- انواع یادگیری، مهارت‌های ذهنی و راهبردها
- اصول یادگیری بالینی
- روشهای یادگیری مداوم و مادام العمر
- مراحل اجرای پاتل، سمینار، کنگره،.....
- نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت
- آموزش به مددجو و خانواده
- آموزش به کارکنان
- انتخاب و بهره برداری از رسانه ها
- استفاده از روشهای آموزش از راه دور
- روشهای نوین تدریس در علوم پزشکی
- طراحی و برنامه ریزی یک آموزش (آموزش انفرادی و گروهی)
- ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمونها و کاربرد آنها)
- ارزشیابی عملکرد

ب عملی: نیم واحد (۱۷ ساعت)
طراحی و برنامه ریزی آموزش به مددجو و خانواده
طراحی و برنامه ریزی آموزش به کارکنان
طراحی و برنامه ریزی آموزش به دانشجویان

منابع اصلی درس:

- زفسکی، ای جی، طراحی نظام های آموزشی: تصمیم گیری در برنامه درسی و طراحی برنامه درسی، آخرین چاپ
- لشین، س بی و پولاک ، جی، و رایگلورث، سی ام، راهبردها و فنون طراحی آموزشی، آخرین چاپ

- 1- Keating, s.b. Curriculum development and evaluation in nursing, Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. (Last edition)
- 2- Uys, L.R. & Gwele, N.S. Curriculum development in nursing: Process & innovation, London: Routledge. (Last edition)
- 3- Bastable, S.B. Nurse as educator: Principles of teaching and learning practice, Boston: Jones & Bartlett Publishers(Last edition)
- 4- Billings, D.M. and Halstead, J.A. Teaching in Nursing: A guide for faculty, Saunders, Elsevier (Last edition)
- 5- Pollard, A. and Collins, J. Maddock, M. and Sinco, N, Reflective Teaching, London: Continuum(Last edition)

۶- کلیه کتب و مقالات جدید مربوط به روش تدریس و برنامه ریزی آموزشی

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

نظری:

- حضور فعال در کلاس
- امتحانات مرحله ای و پایانی
- ارائه کتبی یک مقاله در مورد تأثیر آموزش مداوم در بهبود کیفیت خدمات در نظام سلامت

عملی:

- تدوین، اجرا و ارائه کتبی یک برنامه آموزشی به مددجو و خانواده
- تدوین، اجرا و ارائه کتبی یک برنامه آموزشی به کارکنان
- تدوین، اجرا و ارائه کتبی یک برنامه آموزشی به دانشجویان

نام درس: اپیدمیولوژی در سالمندی

کد درس: ۰۷

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری ۱ واحد - کارآموزی ۱ واحد

هدف کلی درس:

هدف کلی از این درس بحث اپیدمیولوژی بیماریها، اختلالات و عوامل خطر سازی است که در دوره سالمندی از شیوع بالاتری برخوردار بوده و یا با اهمیت و ویژگیهای منحصر به فرد در این گروه سنی مطرح است.

اهداف:

- دانشجویان در پایان این درس قادر خواهند بود :
- با نحوه طراحی، اجرای مطالعات اپیدمیولوژیک در گروه سالمندان و نقد و ارزشیابی نتایج این قبیل مطالعات شناخت حاصل نمایند.
- موضوعات اپیدمیولوژیک مرتبط با سالمندان را در زمینه های: روش تحقیق، آمار زیستی، مسائل بالینی، اقتصادی و اجتماعی پوشش دهند.
- رویکرد و نگرشی اپیدمیولوژیک در امر ارائه خدمات تخصصی پرستاری به مددجویان سالمند در زمینه های پیشگیری تا توانبخشی را کسب نمایند.

شرح درس:

برای کسب آگاهی و دانش لازم در مورد بیماریها، اختلالات و عوامل خطر سازی که در دوره سالمندی تظاهرات متفاوتی داشته و از شیوع بیشتری برخوردارند و یا دارای تاثیر و اهمیت بیشتری در دوره سالمندی می باشند، نیاز به انجام مطالعات اپیدمیولوژیکی می باشد که بخوبی طراحی و اجرا گردد. در راستای این امر، این واحد درسی مفاهیم و روش های اپیدمیولوژیک مرتبط با بیماریها و اختلالات دوره سالمندی و همچنین موضوعات و مسائل مربوط به وضعیت بهداشت و سلامتی عمومی سالمندان را پوشش خواهد داد.

رئوس مطالب:

نظری ۱ واحد (۱۷ ساعت)

قسمت اول:

- رشد جمعیت جهان و اهمیت بهداشت سالمندی
- مروری بر سیر تحولی مفهوم سالمندی در سطح جهان (با تاکید بر جنبه های اجتماعی، روانی، عملکردی و زیستی)

- مروری بر مفاهیم و اصول مشترک در اپیدمیولوژی و سالمند شناسی
- سالمندی از دیدگاه اپیدمیولوژی: مروری بر شاخص های وضعیت بهداشتی، اقتصادی و اجتماعی سالمندان

- مروری بر برخی از شایعترین بیماریهای جسمی در سالمندی
- شایعترین مشکلات و بیماریهای روحی، روانی در سالمندان
- مسائل اقتصادی و اجتماعی سالمندان
- اصول جمع آوری و تحلیل داده های اپیدمیولوژیک

قسمت دوم:

- آشنایی با اصول تشخیص و طبقه بندی معلولیت ها، بالاخص در سنین سالمندی
- اصول پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه در سالمندان
- بررسی اپیدمیولوژیک وضعیت ارائه سرویس های خدمات بهداشتی ویژه سالمندان
- مطالعات اپیدمیولوژیک توصیفی در سالمندان
- کارآزمائیهای درمانی و پیشگیری در سالمندان
- مروری بر مباحث آماری مرتبط

کارآموزی: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

- بررسی، مقایسه و نقد مطالعات اپیدمیولوژیک در حوزه سالمندی در ایران و جهان
- بررسی طرح های اپیدمیولوژیکی ملی
- آشنائی با نرم افزار Epi-Info

منابع اصلی درس:

- ۱- پارک جی ای، پارک ک، کلیات خدمات بهداشتی، آخرین چاپ
- ۲- فارل، جین، پرستاری سالمندان. آخرین چاپ
- 3- Stanhope M., Lancaster J., Community & Public Health Nursing, Mosby Inc., St. Louise, Missouri, USA, (Last edition)
- 4- Vetter, Norman, Matthews, Ian. Epidemiology and Public Health Medicine Edinburgh: Churchill Livingstone. (Last edition)
- 5- Jakel, James Katz, David, Elmore, Joann. Epidemiology, Biostatistics, and Preventive Medicine. Philadelphia: WB. Saunders, (Last edition)

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

- شرکت فعال دانشجو در جلسات درس
- آزمون های میان دوره ای و پایانی

کارآموزی:

- ارائه و تحویل یک مورد نقد مطالعات اپیدمیولوژیکی
- ارائه طرح پیشنهادی برای مطالعه اپیدمیولوژیک در ایران

کد درس : ۰۸

نام درس : بررسی وضعیت سلامت سالمند

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد: نظری ۱ واحد - کارآموزی ۱ واحد

هدف کلی درس :

تسلط دانشجوی در بررسی وضعیت سلامت مددجویان سالمند به شکل جامع و در ابعاد جسمی، روحی، روانی و اجتماعی به عنوان گامی اساسی ورکنی اصلی در تهیه و تدوین فرایند پرستاری و ارائه مراقبتهای تخصصی

شرح درس :

در این درس دانشجو با نحوه اخذ شرح حال از مددجوی سالمند و خانواده با استفاده از ابزارهای بررسی وضعیت سلامت جامع و اختصاصی آشنا گردیده و بصورت نظری و عملی با نحوه انجام معاینات جسمی هر یک از ارگانها تسلط بیشتری پیدا می نماید. با توجه به رویکرد جامع و جامعه نگر بودن دوره آموزشی ؛ اصول ارزیابی خانواده و محیط زندگی مددجوی سالمند نیز در این درس پوشش داده می شود.

رئوس مطالب :

نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- اهمیت بررسی و شناخت وضعیت سلامت سالمند
- اصول مصاحبه و اخذ شرح حال از سالمند و خانواده
- حیطه های مختلف بررسی و شناخت (زیستی ، روانی ، اجتماعی و عملکردی ، محیطی ، خانواده ، فرد مراقبت دهنده و...)
- ملاحظات خاص هنگام بررسی وضعیت سلامت فرد سالمند
- Preventive Health Assessment (بررسی وضعیت سلامت با هدف اولیه پیشگیری)
- بررسی وضعیت سلامت سیستم قلبی - عروقی
- بررسی وضعیت سلامت سیستم تنفسی
- بررسی وضعیت سلامت سیستم عضلانی - اسکلتی
- بررسی وضعیت سلامت سیستم مغز و اعصاب
- بررسی وضعیت روانی و معنوی
- بررسی وضعیت سلامت سیستم گوارشی و تغذیه ای
- بررسی وضعیت سلامت سیستم اندوکرین
- بررسی وضعیت سلامت سیستم ادراری - تناسلی
- بررسی وضعیت سلامت پوست

- بررسی وضعیت سلامت سیستم حواس ویژه
- ضرورت ارزیابی جامع و بین بخشی (Interdisciplinary) سالمندان
- معرفی ابزارهای مختلف ارزیابی سالمندان و کاربرد آنها:
  - ارزیابی عملکرد (Katz, IADL, ADL, ...)
  - ارزیابی روانی (DRS, GDS, MMSE, MS,.....)
  - ابزار مربوط به مشکلات خاص سالمندان (دره، زخم بسترو خطر سقوط و .....)
  - ارزیابی اجتماعی
  - ارزیابی معنوی
- تغییرات شاخص های آزمایشگاهی و پاراکلینیکی در سالمندی

کارآموزی: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

- اخذ شرح حال ، انجام معاینات فیزیکی ،تفسیر یافته های پاراکلینیک مددجوی سالمند
- ارزیابی وضعیت سلامت مددجوی سالمند در حیطه های تخصصی با استفاده از ابزارهای سنجش سلامت

منابع اصلی درس :

- 1- Bates, Barbara ; “ A Guide to Physical Examination and History Taking”Harper & Row Co. Last edition.
- 2- Fuller,Jill ;” Health Assessment A Nursing Approach”; Lippincott Co. Last edition.

شیوه ارزیابی دانشجو :

نظری:

- ۲- شرکت فعال در کلاس
- ۴- آزمون میان دوره و پایان نیمسال

کارآموزی:

- ۵- گزارش دو مورد اخذ شرح حال کامل و معاینات فیزیکی و تفسیر یافته های پاراکلینیکی از وضعیت سلامت مددجوی سالمند(بصورت انجام پروژه)

نام درس : داروشناسی سالمندی و فراورده های مکمل

کد درس : ۰۹

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری ۱ واحد - عملی ۱ واحد

هدف کلی درس :

تسلط دانشجو به اثر ، تداخل دارویی ، عوارض ، دوز مصرفی ، احتیاطات پرستاری و فرایند مصرف دارو به مددجو و خانواده

شرح درس :

این درس به شرح فارماکولوژی بالینی و درمانی با توجه به مشکلات شایع حاد و مزمن سالمندان می پردازد و فرصتی را فراهم می آورد که مصرف دارو برای سالمندان با تاکید بر آموزش مددجو و خانواده، برنامه ریزی و اجرا گردد .

رئوس مطالب :

نظری: ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- اصول فارماکوکینتیک
- فارماکودینامیک
- تغییرات فارماکو دینامیک و فارماکوکینتیک ناشی از سن
- فارماکولوژی داروها در بیماریهای عفونی ، قلب و عروق ، تنفسی ، گوارشی ، غدد و متابولیسم ، روماتیسم ، اعصاب و روان ، چشم ، پوست و اختلالات عمومی و ...
- واکنشهای نامطلوب دارویی شایع در سالمندان
- عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر در مصرف دارو در سالمندان
- آموزش به مددجو و خانواده آنها درباره مصرف صحیح دارو و عوارض جانبی
- تدابیر پرستاری در مصرف دارو در سالمندان
- جایگاه گیاه درمانی و طب سنتی در پرستاری سالمندی

عملی: ۱ واحد (۳۴ ساعت)

- آشنائی با داروهای شایع تجویزی ، سنتی و گیاهی مورد مصرف سالمندان در عرصه های موجود (مراکز تحقیقات دارویی ، مراکز آموزش طب سنتی و مراکز مراقبتی سالمندان)

منابع اصلی درس :

کتاب مرجع فارماکولوژی بالینی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

۶- شرکت فعال در کلاس

۷- آزمون میان دوره ای و پایان نیمسال

عملی:

پروژه: گزارش دو مورد برنامه ریزی مصرف دارو در سالمندان با مراحل بررسی، برنامه ریزی، اقدامات و ارزشیابی

نام درس: سالمندی سالم و فعال

کد درس: ۱۰

پیش نیاز یا همزمان: اپیدمیولوژی در سالمندی، بررسی وضعیت سلامت سالمند

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری ۱ واحد - کارآموزی ۱ واحد

هدف کلی درس:

کسب دانش و آگاهی در مورد شرایط، تمهیدات و پیش نیازهای مطرح درخصوص تحقق دوره سالمندی واجد ویژگی های سالم، فعال و موفقیت آمیز به عنوان هدف کلان و راهبردی مورد تاکید سازمان جهانی بهداشت و دیگر مراجع معتبر سیاستگذار ملی و بین المللی در خصوص مسائل بهداشتی - اجتماعی سالمندان و نقش پرستاران متخصص در حوزه مسائل سالمندی در تحقق این هدف.

شرح درس:

این درس منجر به کسب دانش، آگاهی و نگرش مثبت در زمینه امکان ارائه راهکارهای علمی و عملی در زمینه حفظ و تامین دوره سالمندی دارای ویژگی و شاخص های طول عمر همراه با سلامتی، فعالیت و پویائی، شادکامی و موفقیت خواهد گردید. در این درس نقش سبک سالم زندگی بعنوان مهمترین عامل فردی و نقش و وظیفه سازمان های سیاستگذار و متولی امور سالمندان در تحقق این هدف مورد تاکید قرار می گیرد.

رئوس مطالب:

نظری ۱ واحد (۱۷ ساعت)

- تعاریف و ارائه شاخص های مرتبط با سالمندی سالم، سالمندی فعال و سالمندی موفق (Healthy Aging ; Active Aging & Successful Aging)
- روشهای ارتقاء کیفیت زندگی سالمندان
- بررسی مشخصات و ویژگی های مناطق شهری 'دوست دار سالمند'
- بررسی و نقد روش ها و طرح های تقویت توان اقتصادی و جایگاه اجتماعی سالمندان (طرح تکريم سالمندان، طرح حکمت، کارت نقره ای و...)
- نقش وجود بیمه های طولانی مدت برای پوشش هزینه های خدمات بهداشتی سالمندان
- اصول طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های فعالیتی و ورزشی ویژه سالمندان
- اصول طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های تفریحی و سرگرمی ویژه سالمندان
- اصول طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزشی، هنری و فرهنگی ویژه سالمندان
- تقویت تشکل های غیر رسمی و داوطلبانه سالمندان با هدف بهینه سازی استفاده از توانائی ها و ظرفیت های سالمندان و تقویت مشارکت اجتماعی آنها
- مقابله با عوامل مؤثر در کاهش عملکرد ریه سالمندان (سیگار، چاقی، عدم تحرک و ...)
- تقویت ارتباطات معنا دار و هدفمند سالمندان بویژه با کودکان و جوانان (در مهدهای کودک، مدارس و ...)

- تقویت آشنائی و بکارگیری طب سنتی و گیاهان دارویی از سوی سالمندان بعنوان شیوه درمانی مناسب با زمینه های فرهنگی سالمندان جامعه ، در دسترس و با اثرات نامطلوب کمتر.
- آموزش خانواده مددجوی سالمند در جهت شناخت بهتر و بهبود روابط خود با مددجوی سالمند

کارآموزی: ۱ واحد (۵۱ ساعت)

- بررسی و شناخت نیازها و تقاضاهای عنوان شده از سوی مددجویان سالمند در وضعیت سلامت، خانواده ها ، متخصصان حوزه های بهداشتی و اجتماعی سالمندان ، مدیران و سیاستگذاران نهادها و سازمان های متولی امور سالمندان (وزارت بهداشت ، سازمان بهزیستی ، تامین اجتماعی ، بیمه ، شهرداری و...)
- استفاده از روش های مختلف جمع آوری اطلاعات (تهیه پرسشنامه ، انجام مصاحبه های فردی و گروهی و Focus Group Discussion ...)
- استفاده از اطلاعات جمع آوری شده در طراحی ، تدوین و پیشنهاد بسته های خدمتی مورد نیاز سالمندان در ابعاد بهداشتی و مراقبتی ، فعالیتی و ورزشی ، تغذیه ای ، آموزشی ، فرهنگی و اوقات فراغت ، اجتماعی و...)

منابع اصلی درس:

- 1- Mayer H. Brenna; et al. " Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York:Springhouse Co, Last edition.
- 2- Meridean L. Maasl; et al. "Nursing Care of Older Adults.Diagnoses,Outcomes,& Interventions; Mosby Co. Last edition.

۳- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوط به تخصص پرستاری سالمندی و پرستاری توانبخشی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

- مشارکت فعالانه در کلاس، موفقیت در آزمونهای دوره ای و پایانی
- انجام تکالیف مرتبط در قالب ارائه پروژه و سمینار در زمینه محورهای اصلی این درس

کارورزی:

- ارائه گزارش کتبی از دومورد اطلاعات جمع آوری شده از بررسی وضعیت سلامتی سالمند و خانواده
- ارائه پرسشنامه تدوین و تکمیل شده در این زمینه

نام درس: پرستاری سالمندی (۱) : بیماری ها و اختلالات جسمی و عملکردی
پیش نیاز: اپیدمیولوژی در سالمندی، بررسی وضعیت سلامت سالمند- داروشناسی سالمندی و فرآورده-
های مکمل

تعداد واحد: ۴ واحد

نوع واحد: نظری ۲ واحد - کارآموزی ۲ واحد

هدف کلی درس:

کسب دانش و مهارت در مورد ارائه مراقبت های پرستاری تخصصی به مددجویان سالمند دچار اختلالات عملکردی و بیماریهای مرتبط با هر یک از سیستمهای مختلف بدنی و بهبود تطابق خانواده با شرایط سالمند.

شرح درس:

این درس منجر به کسب دانش و مهارت در زمینه ارائه خدمات پرستاری سالمندی به مددجویان با بیماریها و ناتوانیهای جسمی و بهبود تطابق خانواده آنها به منظور کسب استقلال، بازگشت مددجو به روند معمول زندگی و فعالیتهای اجتماعی و ارتقاء کیفیت زندگی وی خواهد شد.

رئوس مطالب:

نظری: ۲ واحد (۳۴ ساعت)

- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه عضلانی - استخوانی دوره سالمندی
- فرایند پرستاری در حوادث شایع دوران سالمندی (با تاکید بر سقوط)
- فرایند پرستاری با تاکید بر ارتقاء توانائی مراقبت از خود
- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه قلبی - عروقی در سالمندی (پرفشاری خون ، سنکوپ...)
- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه تنفسی در سالمندی
- عوامل مؤثر در کاهش عملکرد ریه سالمندان (سیگار ، چاقی ، عدم تحرک و ...)
- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه مغز و اعصاب در سالمندی (آلزایمر، سکته مغزی ، پارکینسون ،...)
- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه گوارش و اختلالات گوارشی شایع دوره سالمندی
- فرایند پرستاری در مشکلات شایع تغذیه ای سالمندان
- فرایند پرستاری در بیماریهای شایع پوستی و زخم سالمندان
- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه ادراری - تناسلی در سالمندی (هیپرتروفی پروستات، بی اختیاری...)
- فرایند پرستاری در تغییرات دستگاه اندوکراین (دیابت ، تیروئید...)
- فرایند پرستاری در اختلالات اونکولوژیک شایع دوره سالمندی
- فرایند پرستاری در تغییرات حواس خاص و مشکلات بینائی و شنوائی سالمندان
- مراقبت های تسکینی (Palliative Care)
- پرستاری توانبخشی سالمندان در بیماریها و اختلالات مزمن دوره سالمندی

- آموزش خانواده مددجوی سالمند در جهت ارتقاء سازگاری با بیماری مددجوی سالمند
- آموزش مددجو و خانواده در ارتباط با رژیم دارویی ، غذایی ، فعالیتی و ...
- روشها و تکنیک های ویژه در پرستاری سالمندی

کارآموزی ۲ واحد (۱۰۲ ساعت)

- بررسی و شناخت از مددجوی سالمند دچار بیماریها و اختلالات مزمن جسمی و تعیین تشخیص های پرستاری
- تعیین برایندهای کوتاه مدت و بلند مدت و برنامه ریزی مراقبتهای پرستاری سالمندی بر اساس الگوهای رایج پرستاری سالمندی و توانبخشی
- انجام مداخلات پرستاری مبتنی بر فرآیند پرستاری با همکاری دیگر اعضاء تیم سالمندی
- ارزشیابی میزان کارآیی اقدامات پرستاری تخصصی در دستیابی به برایندهای مورد انتظار

منابع اصلی درس:

- 1-Charlette, Eliopoulos . Gerontological Nursing : Last edition.
- 2- Mayer H. Brenna; et al. " Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York:Springhouse Co, Last edition.
- 3- Meridean L. Maasl; et al. "Nursing Care of Older Adults.Diagnoses,Outcomes.& Interventions; Mosby Co. Last edition.
- 4-Molony,Waszinsky , Lyder . Gerontological Nursing and Advanced Practice Approach : Last edition.
- 5-Sally j , Redfern , et al . Nursing Older People : Last edition.

۶- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوط به تخصص پرستاری سالمندی و پرستاری توانبخشی

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

- مشارکت فعالانه در کلاس
- موفقیت در آزمونهای دوره ای و پایانی

کارآموزی:

- انتخاب دو مددجوی سالمند دارای بیماریهای حاد و مزمن و اختلالات جسمی و ارائه تدابیر پرستاری با تاکید بر الگوهای پرستاری سالمندی و توانبخشی و ارزیابی اقدامات تخصصی انجام شده در دستیابی به برایندهای مورد انتظار در مددجو و خانواده (ارائه گزارش های مکتوب)

نام درس : پرستاری سالمندی (۲) - وضعیت روانشناختی، بیماری‌ها و اختلالات روانی کد درس: ۱۲
پیش‌نیاز: اپیدمیولوژی در سالمندی، بررسی وضعیت سلامت سالمند، داروشناسی سالمندی و فرآورده-
های مکمل

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری ۱/۵ واحد - کارآموزی ۱/۵ واحد

هدف کلی درس :

دانشجو قادر خواهد بود مسائل و مشکلات مزمن شایع روحی - روانی در سالمندان را مورد بررسی و تشخیص قرار داده و با استفاده از دانش تخصصی در این حوزه فرایندهای پرستاری مربوطه و راهکارهای مناسب اجرایی را بمنظور دستیابی به برایندهای موردانتظار بکار گیرد .

شرح درس :

این درس منجر به کسب دانش و مهارت در زمینه ارائه خدمات پرستاری سالمندی به مددجویان با بیماریها و ناتوانیهای روانی و بهبود تطابق خانواده آنها به منظور کسب استقلال، بازگشت مددجو به روند معمول زندگی و فعالیتهای اجتماعی و ارتقاء کیفیت زندگی وی خواهد شد. نظر به نقش پرستار متخصص سالمندی بعنوان عضو تیم سلامت سالمندی و توانبخشی ضروری است که وی با مبانی روانپزشکی و روانشناسی آسیب های روانی اعم از افسردگی ، انواع روان نژندی ها و روان پریشی های شایع دوره سالمندی ، اعتیاد، اختلالات خواب ، اختلالات عاطفی- جنسی و دردهای مزمن و روش های مدیریت آنها آشنا گردد.

رئوس مطالب :

نظری: ۱/۵ واحد (۲۶ ساعت)

۳- عوامل خطر و چالش های بهداشت روان در دوره سالمندی

۴- نقش فقدان های شایع دوره سالمندی در وضعیت بهداشت روان سالمندان (از دست دادن همسر...)

- توانبخشی مددجویان سالمند مبتلا به اختلالات روانی

- کاربرد الگوهای توانبخشی تیمی در عرصه اختلالات مزمن روانی سالمندان

- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند مبتلا به افسردگی

- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند مبتلا به دردهای مزمن

- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند معتاد

- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند مهاجم و پرخاشگر

- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند مبتلا به اختلال در الگوهای درک از خود (اضطراب و ترس ،

کاهش عزت نفس ، احساس ضعف ، ناامیدی اختلال در تصویر ذهنی)

- فرایند پرستاری در اختلال در فرایندهای خانوادگی مددجوی سالمند

- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند دارای مشکلات جنسی

- فرایند پرستاری در مورد مراقب مددجوی سالمند دچار فشار و فرسودگی نقش (Role Strain)
- فرایند پرستاری در مددجوی سالمند دچار دیسترس معنوی (Spritual Distress)
- توجهات دارویی در مددجوی سالمند مبتلا به اختلال روانی تحت درمان های دارویی
- آموزش خانواده مددجوی سالمند در جهت ارتقاء سازگاری با بیماری مددجوی سالمند
- فرایند پرستاری در مورد مددجوی سالمند در مراحل پایانی عمر (احتضار)

کارآموزی: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)

- برگزاری ژورنال کلاب با تاکید بر اختلالات روانی سالمند و درمانهای مرتبط
- انجام خدمات پرستاری تخصصی با کاربرد الگوهای مناسب در بخش های روانی ویژه سالمندان
- تدوین و تکمیل ابزارهای سنجش وضعیت روانی مددجوی سالمند

منابع اصلی درس :

- 1-Charlette, Eliopoulos . Gerontological Nursing : Last edition.
- 2- Mayer H. Brenna; et al. " Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York:Springhouse Co, Last edition.
- 3- Meridean L. Maas; et al. "Nursing Care of Older Adults.Diagnoses.Outcomes.& Interventions; Mosby Co. Last edition.
- 4- Molony, Waszinsky . Lyder . Gerontological Nursing and Advanced Practice Approach : Last edition.
- 5- Sally j , Redfern , et al . Nursing Older People : Last Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

- انجام آزمونهای مستمر و پایان دوره ای
- ارزیابی فعالیت دانشجو در کلاس
- ارزیابی سمینارها و کارهای گروهی و انفرادی

کارآموزی:

- انتخاب دو مددجوی سالمند دارای بیماریهای حاد و مزمن و اختلالات روانی و ارائه تدابیر پرستاری با تاکید بر الگوهای پرستاری سالمندی و توانبخشی و ارزیابی اقدامات تخصصی انجام شده در دستیابی به برایندهای مورد انتظار در مددجو و خانواده (ارائه گزارش های مکتوب)

نام درس : پرستاری سالمندی (۳) - مسائل و مشکلات اجتماعی دوره سالمندی کد درس: ۱۳
پیش نیاز : اپیدمیولوژی در سالمندی، بررسی وضعیت سلامت سالمند، داروشناسی سالمندی و فرآورده-
های مکمل

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری ۱/۵ - کارآموزی ۱/۵

هدف کلی درس :

دانشجو قادر خواهد بود مسائل و مشکلات اجتماعی شایع در سالمندان را مورد بررسی و تشخیص قرار داده و با استفاده از دانش تخصصی در این حوزه فرایندهای پرستاری مربوطه و راهکارهای مناسب اجرایی را بمنظور دستیابی به برایندهای موردانتظار بکار گیرد .

شرح درس :

این درس منجر به کسب دانش و مهارت در زمینه ارائه خدمات پرستاری سالمندی به مددجویان دارای مشکلات اجتماعی و بهبود تطابق خانواده آنها به منظور کسب استقلال، بازگشت مددجو به روند معمول زندگی و فعالیتهای اجتماعی و ارتقاء کیفیت زندگی وی خواهد شد. نظر به نقش پرستار متخصص سالمندی بعنوان عضو تیم سلامت سالمندی و توانبخشی ضروری است که وی با مبانی آسیب های اجتماعی اعم از: از دست دادن نقش ها و کارکردهای اجتماعی ، اختلال در روابط بین فردی، تنهایی و انزوای اجتماعی ، بازنشستگی، فقر ، عدم رسیدگی و غفلت (Neglect) و سوء رفتار از سوی اعضای خانواده (Domestic Abuse) و روش های مدیریت آنها آشنا گردد.

رئوس مطالب :

نظری: ۱/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- مروری بر عوامل خطر و چالش های بهداشت روابط اجتماعی در دوره سالمندی
- فرایند پرستاری در اختلال در فرایندهای ارتباطات خانوادگی مددجوی سالمند
- آموزش خانواده مددجوی سالمند در جهت ارتقاء کیفیت زندگی اجتماعی مددجوی سالمند
- فرایند پرستاری در زمینه از دست دادن نقش ها و افت کارکردهای اجتماعی مددجوی سالمند
- فرایند پرستاری در زمینه اختلال در روابط بین فردی ، تنهایی و انزوای اجتماعی مددجوی سالمند
- فرایند پرستاری در زمینه تطابق با جابجایی های اجباری در محل سکونت (Relocation Stress Syndrome)
- فرایند پرستاری در پدیده غفلت از مددجوی سالمند
- فرایند پرستاری در پدیده سوء رفتار با مددجوی سالمند
- فرایند پرستاری در پدیده فقر و مشکلات اقتصادی مددجوی سالمند
- اصول ایمن سازی محیط بویژه منزل برای سالمندان
- پدیده شکاف بین نسلی (Inter Generations Gap)

- منابع حمایت اجتماعی برای سالمندان
- شاخص های اجتماعی و شاخص های سالمندی
- کارآموزی: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)
- ارائه ژورنال کلاب درخصوص اختلالات اجتماعی سالمندان و مشکلات خانواده آنها
- ارائه خدمات پرستاری تخصصی در مراکز مرتبط با سالمندان

منابع اصلی درس :

- 1-Charlette, Eliopoulos . Gerontological Nursing : Last edition.
- 2- Mayer II. Brenna; et al. " Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York:Springhouse Co. Last edition.
- 3- Meridean L. Maasl; et al. "Nursing Care of Older Adults.Diagnoses,Outcomes.& Interventions; Mosby Co. Last edition.
- 4- Molony,Waszinsky , Lyder . Gerontological Nursing and Advanced Practice Approach : Last Edition.
- 5-Sally j , Redfern , et al . Nursing Older People : Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

- انجام آزمونهای مستمر و پایان دوره ای
- ارزیابی فعالیت دانشجو در کلاس
- ارزیابی سمینارها و کارهای گروهی و انفرادی

کارآموزی:

- گزارش موردی به صورت ژورنال کلاب (حداقل ۲ مورد)
- فرایند پرستاری کامل در مورد دو مددجوی مبتلا به یکی از انواع مشکلات اجتماعی با استفاده از الگوهای پرستاری مناسب (تدوین و ارائه)

نام درس : ساختارها و سیستمهای مراقبتی ویژه سالمندان
پیش نیاز : اخلاق پرستاری و روابط حرفه‌ای، نظریه‌ها، الگوهای پرستاری و کاربرد آنها، مدیریت

پرستاری بالینی

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری ۱/۵ واحد - کارآموزی ۱/۵ واحد

هدف کلی درس :

دانشجویان در پایان این درس با انواع مختلف ساختارها و سیستم های مراقبتی و خدماتی بهداشتی - اجتماعی ویژه سالمندان که با هدف پاسخگویی به نیازهای متنوع مددجویان سالمند و خانواده هایشان و در سه سطح پیشگیری اولیه تا ثانویه و قابل ارائه در منزل ، در سطح جامعه و در مراکز و مؤسسات مربوطه پیش بینی شده و خدمات تخصصی خود را به مددجویان سالمند ارائه می نمایند آشنا می گردند.

شرح درس :

این درس به کسب دانش و آگاهی دانشجویان در زمینه انواع مختلف خدمات مراقبتی (حاد ، تحت حاد^۱ و طولانی مدت) و گستره متنوعی از خدمات بهداشتی - اجتماعی به مددجویان سالمند که به منظور کسب استقلال، بازگشت به روند معمول زندگی و انجام فعالیتهای اجتماعی، ارتقاء کیفیت زندگی و بهبود تطابق خانواده هایشان قابل طراحی و راه اندازی می باشد؛ منجر می گردد. نظر به نقش پرستار متخصص سالمندی بعنوان عضو تیم سلامت سالمندی و توانبخشی ضروری است که وی با اهداف کارکردی، ساختار، انواع خدمات و نحوه مدیریت آنها آشنا گردد.

رئوس مطالب :

نظری: ۱/۵ واحد (۲۶ ساعت)

- شبکه خدمات مراقبتی رسمی و غیر رسمی ویژه سالمندان
- ارائه خدمات در بیمارستان (ارائه مراقبتهای حاد)
- خدمات مراقبتی تحت حاد و طولانی مدت
- خدمات مراقبتی مبتنی بر جامعه و در منزل ویژه سالمندان
- حالت‌های انتخابی مسکن سالمندان
- خدمات توانبخشی در سالمندان
- شبکه خدمات مراقبتی و حمایتی در جامعه و مراکز روزانه
- خانه سالمندان (آسایشگاهها ، مراکز نگهداری)
- اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان
- نقش مشارکت های اجتماعی (گروههای داوطلب و سازمان های مردم نهاد)
- سازمان بهزیستی و سالمندان
- سازمان تامین اجتماعی و سالمندان
- شهرداری و بویژه حوزه معاونت اجتماعی

- سایر سازمانهای دارای نقش و مسئولیت در قبال سالمندان
  - اهمیت و جایگاه پرستار در شبکه های مراقبتی و حمایتی سالمندان
  - مدل های مراقبت از سالمندان با هدف منفک کردن موقتی خانواده از مسئولیتهای مراقبتی
  - نقش پرستار در ارائه مراقبتهای فرجه ای (Respite Care)
  - مراقبتهای تخصصی دوره پایانی زندگی (Hospice Care)
  - مروری بر انواع خدمات بهداشتی - اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان در سطح جهان
- کارآموزی: ۱/۵ واحد (۷۷ ساعت)
- بازدید، بررسی و ارزشیابی ساختار و نحوه فعالیت های مراکز موجود (منتخب) ارائه دهنده خدمات تخصصی سالمندی

منابع اصلی درس:

- ۱- نوروزی، کیان؛ "مبانی خدمات بهداشتی - اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان". دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، آخرین چاپ.

- 2-Charlette, Eliopoulos . Gerontological Nursing : Last edition.
- 3-Mayer H. Brenna; et al. " Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York:Springhouse Co. Last edition.
- 4-Meridean I. Maask; et al. "Nursing Care of Older Adults.Diagnoses,Outcomes.& Interventions: Mosby Co. Last edition.
- 5-Molony,Waszinsky , Lyder . Gerontological Nursing and Advanced Practice Approach : Last edition.
- 6-Sally j , Redfern , et al . Nursing Older People : Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

نظری:

- انجام آزمونهای مستمر و پایان دوره ای
- ارزیابی فعالیت دانشجو در کلاس
- ارزیابی سمینارها و کارهای گروهی و انفرادی

کارآموزی:

- گزارش موردی به صورت ژورنال کلاب (حداقل ۲ مورد)
- تهیه گزارش بازدید و ارزیابی مربوط به یکی از سازمان ها و مراکز حمایتی - مراقبتی ویژه سالمندان
- ارائه راهکارها و پیشنهادات در راستای بهبود خدمات به سالمندان در قالب ارائه پروژه

فصل چهارم
ارزشیابی برنامه آموزشی
دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته
رشته پرستاری سالمندی

ارزشیابی برنامه :

هدف کلی:

هدف کلی از ارزشیابی برنامه کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی (M.Sc.) تعیین موفقیت برنامه در دستیابی به اهداف آموزشی بر مبنای الگوی ارزشیابی دست‌یابی به اهداف (Goal Oriented) در این مقطع می‌باشد.

اهداف ویژه :

بررسی و تعیین عملکرد دانش‌آموختگان به شرح زیر است:

- تعیین میزان عملکرد دانش‌آموختگان در ارتقاء کیفیت مراقبت‌های تخصصی پرستاری سالمندی با استفاده از فن‌آوری و دانش روز
- تعیین میزان برقراری ارتباط با همکاران گروه سلامت سالمندی در جهت رفع نیازهای مددجویان سالمند

- تعیین میزان رضایت مددجوی سالمند و خانواده با برقراری ارتباط مناسب و خدمت مطلوب
- تعیین رضایت مندی مدیران حوزه‌های سالمندی از نحوه عملکرد اختصاصی دانش‌آموختگان و مسئولیت‌پذیری آنان

- میزان بکارگیری مدل‌های پرستاری در اعتلای کیفیت خدمات حرفه‌ای
- میزان عملکرد دانش‌آموختگان در جهت خودآموزی و رشد حرفه‌ای
- تعیین میزان مشارکت دانش‌آموختگان در انجام پژوهش‌های کیفی و کاربردی بالاخص مداخله‌ای و آشنایی با پژوهش‌های کیفی
- تعیین میزان خلاقیت دانش‌آموختگان در بکارگیری نتایج پژوهش در بهبود کیفیت خدمات پرستاری قابل ارائه به سالمندان در سطوح پیشگیری
روش انجام ارزشیابی برنامه به شکل تکوینی و پایانی انجام می‌پذیرد.

ارزشیابی تکوینی:

برنامه آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری سالمندی در پایان هر نیمسال تحصیلی با نظرسنجی از دانشجویان، اساتید و مربیان بالینی صورت می‌گیرد.
ارزشیابی پایانی :

در پایان دوره آموزشی نیز از افراد ذینفع (دانشجویان ، دانش‌آموختگان ،مسئولین و مدیران بلافصل و مدرسین) در مورد :

رضایت از محتوی ، روشها و نحوه آزمون

تناسب آموخته‌ها با نحوه مدیریت مددجوی سالمند در جامعه ارزیابی درونی و بیرونی به عمل خواهد آمد .

شاخص‌های ارزشیابی:

- میزان جذب دانش‌آموختگان در عرصه‌های سلامت خدمات تخصصی پرستاری سالمندی
- میزان کارآیی و توانمندی دانش‌آموختگان در ارائه خدمات تخصصی سالمندی

- میزان رضایت مندی مددجویان و جامعه از نحوه عملکرد دانش آموختگان در عرصه های تخصصی
- میزان رضایت مندی مدیران و کارگزاران از کیفیت عملکرد دانش آموختگان در این مقطع
- میزان مشارکت دانش آموختگان در فعالیت های پژوهشی و بکارگیری نتایج آنها در ارائه خدمات تخصصی به سالمندان
- میزان مشارکت دانش آموختگان در برنامه های آموزش مداوم و به روز کردن دانش خود و همکاران در عرصه ارائه خدمات تخصصی.
- مقالات منتشر شده توسط دانش آموختگان در ژورنال های تخصصی داخلی و بین المللی .

معیارهای موفقیت برنامه با توجه به شاخص ها:

- ۸۰-۷۵ درصد از دانش آموختگان جذب عرصه های خدمات اختصاصی پرستاری سالمندی خواهند شد.
- ۹۵-۹۰ درصد از دانش آموختگان از کارآیی و توانمندی ارائه خدمات اختصاصی برخوردار خواهند بود.
- ۸۵-۸۰ درصد از سالمندان و خانواده آنها از نحوه عملکرد دانش آموختگان رضایت خواهند داشت.
- ۸۰-۷۵ درصد از مدیران و کارگزاران از نحوه عملکرد و کیفیت خدمات دانش آموختگان رضایت خواهند داشت.
- ۷۵-۷۰ درصد از دانش آموختگان در طرح های تحقیقاتی مشارکت خواهند کرد.
- ۷۵-۷۰ درصد در ارائه مقالات در سمینارها فعال خواهند بود.
- ۱۰-۵ درصد به چاپ مقالات در مجلات معتبر داخلی و خارجی اهتمام می ورزند.
- ۷۵-۷۰ درصد از دانش آموختگان تمایل به مشارکت در بازآموزی همکاران را خواهند داشت.
- ۷۵-۷۰ درصد از دانش آموختگان با گروه بهداشت و سلامت سالمندان در ارائه خدمات بالادست خدمات تخصصی به مددجویان سالمند همکاری خواهند نمود.

